

Hämäläinen lähiruokadialogi - Lähiruokaa älykkäästi kauppaan ja kuluttajalle

1.1.2021-31.12.2022

Hankkeen esittelydiat

HAMK
HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Bio
RESEARCH UNIT

VTT

**Kauppa
valmennus**

 Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Paikallisia lähiruoan arvoketjuja kuluttajien tarpeisiin.

- Koronapandemia nosti esille kotimaisen ruoantuotannon merkityksen.
- Kuluttajat ovat kiinnostuneita kestävästä elämäntavasta, johon sisältyy mm. lähiruoka.
- Vähittäiskaupat ovat kiinnostuneita tarjoamaan paikallisia tuotteita.
- Ovatko pienet elintarvikeyritykset valmiita yhteistyöhön kuluttajien ja kauppojen kanssa?
- Ovatko kaupat valmiita yhteiseen palvelutarjoamaan pienten elintarvikeyritysten kanssa?

Tarve

Kestävä elämäntapa. Paikallisuus.
Huoltovarmuus.

Ongelma

Saatavuus. Ennakointi. Tunnistettavuus. Viestintä. Rajapinnat.

Lähiruoan arvoketjujen eri osatekijät eivät keskustele keskenään. Prosessien kehittyneisyys ei ole riittävällä tasolla.

- Kaupalle tulee lisätyötä tilata tuotteita pieniltä toimijoilta puhelimella ja sähköpostilla.
- Pienillä toimijoilla toimitustiheys on harva, tuotehävikki ja tuotepuutteiden määrä voi olla suuri.
- Kaupoissa myydään tuotteita, joiden menekki on vähäistä. Tuottaja ei saa välttämättä tietoa tuotteiden menekistä. Uusia, mahdollisesti myyvämpiä tuotteita ei edes kokeilla.
- Pienet toimijat eivät pysty ennakoimaan ostotilauksia.

Tavoitteet ja toimenpiteet

*Käytännönläheisiä ratkaisuja lähiruuan saatavuuden parantamiseen paikallisesti –
case Kanta- ja Päijät-Häme*

1. Lähiruokajärjestelmän arvoketjun roolit ja haasteiden kartoitus

- Kuluttajakysely kuluttajaprofiilien luomiseksi, edelläkävijäkuluttajien identifioimiseksi sekä heidän löytämiseksensä yhteiskehittelyyn
- Eri toimijoiden näkökulmien kartoitus, keskittyen rajapintoihin eri tilaus-toimitusprosesseissa
- Dialogit toimijoiden välillä yhteisen tietämyksen lisäämiseksi ja tavoitteiden asettamiseksi

2. Uusien toimintamallien innovointi ja kokeilu lähiruoan saamiseksi resurssi-tehokkaasti kauppaan ja kuluttajille

- Toimintamallien kehittämistä kuluttajainnovointipajassa yhdessä arvoketjun eri toimijoiden kanssa
- Ketteriä kokeiluja
- Dialogeja ratkaisujen löytämiseksi ja luomiseksi

Tulokset ja mittarit

1. Lähiruokakuluttajien tulevaisuuden tarpeet ja kuluttajaprofiilit

- Kuluttajakysely, innovointityöpaja

2. Ruokajärjestelmän toimijoiden yhteinen tavoitetila lähiruoka-liiketoiminnan kehittämiseksi lähiruoka-kauppa-kuluttaja-arvoketjussa

- Yhteistyöhön osallistuneiden määrä; 60 yritystä, 600 kuluttajaa
- Yhteenveto yhteisestä näkemyspohjasta lähiruokaliiketoiminnan edistämiseksi

3. Ratkaisumalleja lähiruoan saatavuuden parantamiseksi

- Uudet/parannetut toimintaideat ja prosessit paikallisten markkinoiden kehittämiseksi, 25 kpl
- Työpajoissa kehitetyt yhteiset palveluratkaisut/aihiot yritysten yhteisen toiminnan kehittämiseksi, 4 kpl
- Valittujen lähiruokatuottajien lähiruoan myynti tutkituissa kaupoissa kasvaa (%)
- Pilotin eri toimijoiden (tuottaja, kauppa, kuluttajat) yhdessä oppiminen, tyytyväisyyden muutos
- Valittujen kauppojen ja tuottajien lähiruoan hävikin määrä vähenee (%)
- Toimintamallin monistettavuus

Vaikutukset

Pitkän ajan kehitystavoitteet, jonka toteutumista hanke edistää

1. Lähiruoan käyttö alueella lisääntyy

- Lähituotteiden määrä vähittäiskaupoissa kasvaa

2. Paikallisen ruoantuotannon aluetaloudellinen merkitys kasvaa

- Vuonna 2018 tehdyn tutkimuksen mukaan hämäläisen ruokaketjun liikevaihto on 3 miljardia euroa ja se työllistää 14,5% kaikista työllisistä eli 12 430 hlö
- Osaaminen ja tieto kestävää ja resurssitehokasta toimintaa kohti on kasvanut koko arvoketjussa

3. Ruoan tuotannon, tutkimuksen ja innovaatioiden välinen yhteys vahvistuu

- Uusien hankkeiden ja investointien määrä kasvaa
- Yritykset kehittävät toimintaansa saatujen tulosten mukaiseksi
- Yritysten yhteistyö jatkuu ja löytää uusia muotoja

Hanketoteuttajat ja asiantuntemus

Tutkimus-yritys-koulutus –yhteistyö. Sidosryhmät.

Hämeen ammattikorkeakoulu, Sanna Lento: tutkimustoiminta, aluekehittäminen, lähiruoka-asiantuntijuus, Kanta- ja Päijät-Hämeen alue- ja toimijatuntemus ruokasektorissa

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy, Anu Seisto, Mirva Lampinen ja Mari Ylikauppila: tutkimustoiminta ja asiantuntijuus erityisesti rajapintojen ja teknologioiden tuntemuksessa, ennakoituvuudessa, kuluttajanäkemykset sekä ekosysteemirakennusosaaminen ja laajat verkostot

Kauppavalmennus Oy, Juha Ketola: vähittäiskauppatuntemus, ruokahävikin ja tuotepuutteiden vähentäminen, lean-valmennus, ruuan arvoketjuyhteistyö

Liittymät muihin tutkimushankkeisiin, ohjelmiin

- Kestävää ruokaa ja kasvua Hämeessä – teemaohjelma, www.kasvuahameessa.fi
- VTT:n [Food & Beyond verkostot](#)
- Hämeen ammattikorkeakoulun Biotalousalan tutkimusyksikkö, [HAMK Bio](#)
- EU_agroBRIDGES, EU rahoitteinen kv-hanke tukemaan tuottajien ja kuluttajien välistä kommunikointia ja yhteistyötä, käynnistyy 01/2021. VTT:n rooli tuottaa digitaalisia työkalua tuottajille digitaalisten kasvatustekniikoiden kasvattamiseksi ja erilaisten digikanavien paremmaksi hyödyntämiseksi
- BF_Open mode, Business Finlandin rahoittama tutkimushanke, jossa tutkitaan kuluttajakäyttäytymisen muutosta liittyen tuotteiden ostamiseen ja kuljetukseen, sekä kaupan ja logistiikan alan toimijoiden mahdollisuuksia luoda yhteistä palvelutarjoamaa digitalisaatiota hyödyntämällä

Yhteystiedot

Hankkeen nettisivu: www.hamk.fi/lähiruokadialogi

Sanna Lento

Projektipäällikkö

Puh. 040-5096443

Sanna.Lento@hamk.fi

Hämeen ammattikorkeakoulu,
Biotalousosaamisen yksikkö

Anu Seisto

Tutkimustiimin vetäjä

Puh. 040-5471609

Anu.Seisto@vtt.fi

Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy,
Consumer research

Juha Ketola

Toimitusjohtaja

Puh. 040-5748769

Juha.Ketola@kauppavalmennus.com

Kauppavalmennus Oy